

ÜNİDES

2. LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ *Sempozyumu* DİN VE MANEVİYAT PSİKOLOJİSİ

“Bu proje, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından desteklenmektedir.”

(2-3 Mayıs 2025/KARABÜK)

Bildiri Özet Kitapçığı

T.C. Cumhurbaşkanlığı
Diyânet İşleri Başkanlığı
Karabük Müftülüğü

KARABÜK ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ

2-3 MAYIS 2025

2. LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ SEMPOZYUMU:

DİN VE MANEVİYAT PSİKOLOJİSİ

ÖZET KİTABI

EDİTÖRLER

Doç. Dr. Zeynep ÖZCAN

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Naim NAİMİ

Elif Beyza KIRIŞIK

KARABÜK ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

HAZİRAN 2025

**2. LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ SEMPOZYUMU:
DİN VE MANEVİYAT PSİKOLOJİSİ ÖZET KİTABI**

EDİTÖRLER

Doç. Dr. Zeynep ÖZCAN

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Naim NAİMİ

Elif Beyza KIRIŞIK

Kapak Tasarımı: Arş. Gör. Muhammed İzzet Berat AKBAŞ

Sayfa Düzeni: Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Naim NAİMİ

Redaktörlük ve Yayına Hazırlık: Elif Beyza KIRIŞIK

Yayın Tarihi: Haziran 2025

E-ISBN: 978-625-96119-3-8

KARABÜK ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI - 105

Kılavuzlar Mahallesi 413. Sokak No: 10 Karabük Üniversitesi Merkez Kampüsü

Merkez/Karabük

Özetlerin her türlü bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

İÇİNDEKİLER

<u>İÇİNDEKİLER.....</u>	<u>i</u>
<u>KURULLAR.....</u>	<u>vii</u>
<u>TAKDİM.....</u>	<u>4</u>
<u>GİRİŞ.....</u>	<u>5</u>
<u>Ayfer DUYKU: İbn Sînâ'nın Mizaç Teorisi ve Astroloji Arasındaki İlişki.....</u>	<u>7</u>
<u>Arş. Gör. Ayşe AYDAR: Benim de Saçlarıma Rüzgâr Değecek: Başörtüsünden Uzaklaşma Deneyiminin “Yalnız Yürümeyeceksin” Sitesi Üzerinden Bir Analizi.....</u>	<u>9</u>
<u>Banu Rana BAŞKAYA: Din Dışı Maneviyat Arayışlarına Yönelimde Etkili Olan Unsurlar ve Kişilerin Ritüel Deneyimleri.....</u>	<u>11</u>
<u>Banu YILMAZ: Sağlık Çalışanlarının Maneviyat Algısı ve Hayatı Anlamlandırmaları Üzerine Nicel Bir Araştırma.....</u>	<u>13</u>
<u>Beyza GÜNDAL - Dr. Öğr. Üyesi Nihal İŞBİLEN: Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunda Barınan Öğrencilerin Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Algısı: Batı Karadeniz Örneği.....</u>	<u>15</u>
<u>Beyza Nur CERAN - Doç. Dr. Zeynep ÖZCAN: Aile Kurmanın Dinî Gelişim Üzerindeki Etkisi.....</u>	<u>17</u>
<u>Beyza TEKİN - Dr. Öğr. Üyesi M. Naim NAİMİ: Hakîm Et-Tirmizî'ye Göre Seyrû Sülûkta Kalbin Makamları.....</u>	<u>19</u>
<u>Beyza Zuhâl KOCABIYIK - Doç. Dr. Mebrure DOĞAN: Ergenlerde Sosyal Medya Mahremiyeti ve Dinî Tutum Arasındaki İlişki.....</u>	<u>21</u>
<u>Arş. Gör. Büşra ÇAKIRHAN: Mindfulness ve Murakabe: Zihinsel Fenomenolojiden Metafizik Tefekküre Uzanan Teorik Bir Keşif.....</u>	<u>23</u>
<u>Derya KAHRAMAN: Grupla Manevi Danışmanlık Programının Çalışan Kadınların Manevi ve Psikolojik İyi Oluş Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi.....</u>	<u>25</u>
<u>Dürdane Kübra ÇELİK: Erken Çocukluk Dönemi Dinî Gelişiminde Ailenin Rolü.....</u>	<u>27</u>
<u>Elif Beyza KIRIŞIK - Doç. Dr. Zeynep ÖZCAN: Psikolojik Dayanıklılık ve Din İlişkisi Üzerine Teorik Bir Araştırma.....</u>	<u>29</u>
<u>Elif ŞAHİN: Pozitif Psikoloji ve İslam Dini Perspektifinden Olası En İyi Kendilik Kavramı.....</u>	<u>31</u>
<u>Dr. Emine Zehra BİLGE - Prof. Dr. Mustafa Naci KULA: Gençlerin Tanrı Algısı ve Dinî Yönelim Düzeylerinin Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi.....</u>	<u>33</u>

<u>Esma ACAR: Geçici Koruma Altındaki Suriyelilerin Manevi Destek İhtiyaçlarının Değerlendirilmesi.....</u>	<u>35</u>
<u>Esra ALKAN: Münir Özkul Özelinde İhtida.....</u>	<u>37</u>
<u>Esratur ÜNAL - Dr. Öğr. Üyesi Nihal İŞBİLEN: Alışveriş Bağımlılığı: Kompulsif Çevrim İçi Satın Alma Davranışı ile Dindarlık ve Maneviyat İlişkisi Üzerine Bir Araştırma.....</u>	<u>39</u>
<u>Fatma Hüda CİĞER: Boykot Tutumu ve Maneviyat İlişkisi.....</u>	<u>41</u>
<u>Gülsüm ÇELİK İSKENDEROĞLU: Psikolojik Sağlık, Ebeveynlik Stresi ve Ruminasyona Yönelik Dinî İçerikli Psiko-Eğitim Programı.....</u>	<u>43</u>
<u>Harun Süha BİRYEŞİL - Prof. Dr. Kadir ÖZKÖSE: Modern Dönemde Tasavvufi Bir Sahsiyet: Seyyid Ahmet Tâgî.....</u>	<u>45</u>
<u>Hatice Kübra AKSU: Pozitif Psikoloji Açısından Mutluluk ve Din.....</u>	<u>47</u>
<u>Arş. Gör. Hatice Tül Kübra EROL: Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımları ve Mahremiyet Davranışları Üzerine Bir İnceleme.....</u>	<u>49</u>
<u>Hilal DİKTEPE: Okul Öncesi Çocuklara Allah'ı Oyunla Öğretmek: Allah'ın Varlığını Hisset Oyunu.....</u>	<u>51</u>
<u>Öğr. Gör. Hilal HASTÜRK KESİM - Doç. Dr. Figen KASAPOĞLU: Türkiye'deki Genç Yetişkinlerde Aile Aidiyeti, Manevi İyi Oluş ve İntihar Olasılığı Arasındaki İlişkiler.....</u>	<u>53</u>
<u>Hülya UCGAN - Prof. Dr. Ömer Faruk ERDOĞAN: Din Değiştirmede Manevi Atmosferin Rolü.....</u>	<u>55</u>
<u>Kübra BOYDAK: Yetişkinlerde Beden Sosyolojisi Bağlamında Dijitalleşme, Din ve Değerler.....</u>	<u>57</u>
<u>Kübra KARAGÖZ: Çocuğun Ebeveynin Dindarlığı Üzerine Etkisi.....</u>	<u>59</u>
<u>Mahmut SAYKAL - Dr. Öğr. Üyesi İbrahim HANEK: Mâlâyânî Hadisinin İnsan Psikolojisine Etkisinin Tespit ve Değerlendirilmesi.....</u>	<u>61</u>
<u>Melike ESKİMANAVLI: Dijitalleşme ve Gençlerin Dinî Kimlik Gelişimi: Sosyal Medyanın Etkisi.....</u>	<u>63</u>
<u>Merve AKDAĞ - Prof. Dr. Orhan GÜRSU: Nöropsikoloji ve Din: İki Kutbun Nöral Analjisi.....</u>	<u>65</u>
<u>Arş. Gör. Merve ZEYBEL YILDIZ: Kalpten Doğanlar için Yeni Bir Yuva: Koruyucu Aile Olmayı Seçen Ebeveynlerin Manevi Destek İhtiyacına Dair Bir Değerlendirme.....</u>	<u>67</u>

<u>Meryem YAĞMUR: Sanat, Müzik ve Din: Maneviyat ve Estetik Üzerine Teorik Bir İnceleme.....</u>	<u>69</u>
<u>Muhammet DUYKU: Gazzâlî ve Fârâbî'nin Mutlu Toplum Anlayışı Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme.....</u>	<u>71</u>
<u>Münevver Beyza KARASHAHİN - Doç. Dr. Zeynep ÖZCAN: Teslimiyetin Ruh Sağlığına Etkileri.....</u>	<u>73</u>
<u>Mürşide GÜLTEKİN: Dijitalleşme ve Din: Din Sosyolojisi Perspektifinden Bir Değerlendirme.....</u>	<u>75</u>
<u>Naile Leyla TAKSİM - Doç. Dr. Zeynep ÖZCAN: Nevzat Tarhan'ın “Değerler Psikolojisi ve İnsan” Adlı Eserine Analitik Bakış.....</u>	<u>77</u>
<u>Nefise Büşra ALCI - Doç. Dr. Sezai KORKMAZ: Lise Öğrencilerinde Akran Zorbalığı, İnternet Bağımlılığı ve Dindarlık Arasındaki İlişki.....</u>	<u>79</u>
<u>Nisanur BARUTÇU - Dr. Öğr. Üyesi Gülsüm PEHLİVAN AĞIRAKÇA: Manevi Yönelimli Psikolojik Danışmanlıkta Hadislerin Bibliyoterapide Kullanımı.....</u>	<u>81</u>
<u>Nuray ÇEVLİK: Hemşirelerde Kader Algısının İncelenmesi: Nitel Bir Araştırma..</u>	<u>83</u>
<u>Nurşen ŞİMŞEK: Ebeveyn Tutumları ile Tanrı Algısı Arasındaki İlişki: Uluslararası İmam-Hatip Lisesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma.....</u>	<u>85</u>
<u>Özge YALPA: 6 Şubat Depremi Sonrası Bireylerin Manevi ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetinden Beklentileri.....</u>	<u>87</u>
<u>Öznur BABACAN - Prof. Dr. Hasan KAPLAN: İnanç, Değer ve Uyum: İstanbul'da Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Sosyo-Kültürel Kodları.....</u>	<u>89</u>
<u>Rabia KESİKBAS: İyilik Kavramının Pozitif Psikoloji ve İslami Terminoloji Kapsamında İncelenmesi.....</u>	<u>91</u>
<u>Ravza Nur DÜNDAR: Farklı Kurumlarda Görevli Manevi Danışmanların Tükenmişlik Üzerine Bir Değerlendirme: Hastane, Cezaevi ve Çocuk Evi Örneği.....</u>	<u>93</u>
<u>Reyhan ÇARPAR: Dinin Bir Yaşlılık Hastalığı Olan Alzheimer Üzerindeki Etkileri.....</u>	<u>95</u>
<u>Rumeysa KÜÇÜKOSMAN YAVUZ - Doç. Dr. Mebrure DOĞAN: Gençlerde Dindarlık ve Hayatın Anlamı İlişkisi: Meslek Lisesi Örneği.....</u>	<u>97</u>
<u>Rüveyda ÇİMEN - Doç. Dr. Mebrure DOĞAN: Dindarlığın Politik Tercihlerle İlişkisi Üzerine Bir Araştırma.....</u>	<u>99</u>
<u>Arş. Gör. Rüveyda MUNGAN: Türkiye'de Seküler Ailelerin Dindar Çocuklarının Dinî Dönüşüm Tecrübeleri Üzerine Fenomenolojik Bir Çalışma.....</u>	<u>101</u>

<u>Sema SAFÇI: Down Sendromlu Bireylerde Din ve Maneviyat Algısı.....</u>	<u>103</u>
<u>Semanur TORAMAN: Doğu Türkistanlı Bireylerin Asimile Olmamasında Dinin Rolü.....</u>	<u>105</u>
<u>Seval AKBAŞ: Huzurevinde Bibliyoterapi Uygulaması: Dua ve Tövbenin Ölüm Korkusu Üzerindeki Rolü.....</u>	<u>107</u>
<u>Sıla BAYAR TUĞLUCA: Irvin D. Yalom'un "Nietzsche Ağladığında" Adlı Eserinin Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Perspektifinden İncelenmesi.....</u>	<u>109</u>
<u>Süeda AKGÜN: Yetişkinlerde Tanrı Tasavvurunun Psiko-Sosyal Boyutu: Sosyo-Ekonomik Değişkenler Bağlamında Nicel Bir Araştırma.....</u>	<u>111</u>
<u>Sümeyye ADIGÜZEL: Çevre ve Dindarlık: İklim Krizi Bağlamında Dinî Ekolojik Bilincin Rolü ve Etkisi.....</u>	<u>113</u>
<u>Sümeyye Ayşenur AKMAL: Kıssaların Manevi Rehberlikteki Yöntemsel Değeri: Hz. Yusuf Kıssası Üzerinden Bir Yaklaşım.....</u>	<u>115</u>
<u>Sümeyye CAN - Doç. Dr. Mebrure DOĞAN: KYK Yurtları'nda Kalan Sağlık Bilimleri Öğrencilerinin Manevi Danışmanlığa Yönelik Tutumları: Afyonkarahisar Örneği.....</u>	<u>117</u>
<u>Sümeyye ÖNEN: Hayatın Anlamı ve Din.....</u>	<u>119</u>
<u>Sümeyye YAZICI - Doç. Dr. Selami ERDOĞAN: Hâris el-Muhâsibî'nin "Risâletü'l-Müstersidîn" Adlı Eserinin Sosyo-Psikolojik Açıdan Ele Alınışı.....</u>	<u>121</u>
<u>Şerife ADAR - Doç. Dr. Zeynep ÖZCAN: Gazzâlî'nin Nefis Terbiyesi ile İlgili Görüşlerinin İrade Yönetimine Katkıları Açısından İncelenmesi.....</u>	<u>123</u>
<u>Şeyma Nur DİKMEN - Doç. Dr. Fatıma Zeynep BELEN: Ergen Bireylerde Öz Sefkat ve Tanrı Algısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....</u>	<u>125</u>
<u>Şeyma YEŞİL TEKİN - Doç. Dr. Zeynep ÖZCAN: Sadettin Ökten'in Medeniyet Tasavvurunda "Özgürlük" Kavramı.....</u>	<u>127</u>
<u>Dr. Tuba Kevser ŞAHİN - Prof. Dr. Mustafa Naci KULA: Strazburg'daki Türk Göçmenlerin Aile İçi Problemlerinin Çözümünde Din ve Maneviyatın Etkisi: Nitel Bir Çalışma.....</u>	<u>129</u>
<u>Vildan YURDUSEVEN EVCİ: Sosyal Medya, Mahremiyet ve Gösteriş: Dijital Kültürde Gençlik.....</u>	<u>131</u>
<u>Yaqeen SIKANDER: Geleneksel İslami Entegre Psikoterapiyi (TIIP) İslami Psikolojinin Klinik Uygulamasında Yeni Bir Yöntem Olarak Keşfetmek.....</u>	<u>133</u>
<u>Yasemin KARAHAMZA - Doç. Dr. Zeynep ÖZCAN: Aile Yapısında Affetmenin İlişkileri İyileştirici Etkisi.....</u>	<u>135</u>

<u>Arş. Gör. Yusuf KABAHASANOĞLU: Dinî ve Manevi Temelli Yas Danışmanlığı.....</u>	<u>137</u>
<u>Zehra ÖZTÜRK - Doç. Dr. Zeynep ÖZCAN: Öz Anlayış Kavramına Dinî Bakış</u>	<u>139</u>
<u>Arş. Gör. Zeynep ARIÇ: Pozitif Psikolojide Maneviyatın Ölçülmesi: SWBS ve DSES Ölçeklerinin Teorik Bir İncelemesi.....</u>	<u>141</u>
<u>Zeynep ARMUTLU: Suçluluk Merkezli Dindarlık ile Sorumluluk Merkezli Dindarlığın Benliğe Etkisi: Psikolojik ve Teolojik Bir Analiz.....</u>	<u>143</u>
<u>Zeynep SUDADURAN - Doç. Dr. Zeynep ÖZCAN: İbadet Esnasında Yaşanan Derinlikli Bir Ruh Hâli: Akış.....</u>	<u>145</u>

KURULLAR

Onur Kurulu: Prof. Dr. Fatih KIRIŞIK

Karabük Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Abdulcebbar KAVAK

Karabük Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı

Düzenleme Kurulu Başkanı: Doç. Dr. Zeynep ÖZCAN

Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü
Karabük Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din
Bilimleri Bölüm Başkanı

Düzenleme Kurulu Üyeleri:

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Naim NAİMİ

Dr. Öğr. Üyesi Nihal İŞBİLEN

Doç. Dr. Mustafa YILDIZ

Doç. Dr. Ayşe ŞALLI

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa GÖREGEN

Dr. Öğr. Üyesi Ramazan YILMAZ

Dr. Öğr. Üyesi İsmail ÇEVİK

Dr. Öğr. Üyesi Sibel KANDEMİR

Dr. Öğr. Üyesi Doğan Delil GÜLTEKİN

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed SİDDİK

Dr. Öğr. Üyesi Şevket Enes SAMANCIOĞLU

Arş. Gör. Ahmet Ziyaüddin CERAN

Arş. Gör. Hacer GERGİN

Arş. Gör. Hanifi LAŐİN

Arş. Gör. Hatice Tül Kübra EROL

Arş. Gör. Mahmut Esat ÖZCAN

Arş. Gör. Muhammed İzzet Berat AKBAŞ

Arş. Gör. Ufuk DEVECİ

Sekreteryaya:

Arş. Gör. Ahmet Ziyaüddin CERAN

Arş. Gör. Hacer GERGİN

Arş. Gör. Hanifi LAÇİN

Arş. Gör. Hatice Tül Kübra EROL

Arş. Gör. Mahmut Esat ÖZCAN

Arş. Gör. Muhammed İzzet Berat AKBAŞ

Elif Beyza KIRIŞIK

Beyza Nur CERAN

Beyza TEKİN

Abdulkadir ERGİN

Ferhan BALIK

Yasemin KARAHAMZA

Reyhan ÇARPAR

Esra ALKAN

Sümeyye ÖZEL

Ayşenur Seher KAPANŞAHİN

Organizasyon Ekibi:

Doç. Dr. Zeynep ÖZCAN
Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Naim NAİMİ
Dr. Öğr. Üyesi Nihal İŞBİLEN
Dr. Öğr. Üyesi Şevket Enes SAMANCIOĞLU
Arş. Gör. Ahmet Ziyaüddin CERAN
Arş. Gör. Ayşe Betül ALGÜL
Arş. Gör. Ayşe İSLAM
Arş. Gör. Ayşenur KUMAŞ
Arş. Gör. Hacer GERGİN
Arş. Gör. Hanifi LAÇIN
Arş. Gör. Hatice Tül Kübra EROL
Arş. Gör. Hilal KÖŞKER
Arş. Gör. Mahmut Esat ÖZCAN
Arş. Gör. Muhammed İzzet Berat AKBAŞ
Arş. Gör. Oğuz BOZOĞLU
Arş. Gör. Ufuk DEVECİ
Arş. Gör. Yusuf DEVECİ
Elif Beyza KIRIŞIK
Beyza Nur CERAN
Beyza TEKİN
Abdulkadir ERGİN
Ayşenur Seher KAPANŞAHİN
Dürdane Kübra ÇELİK
Esra ALKAN
Fatma COŞKUN GÜN
Ferhan BALIK
Hilal DİKTEPE
Melahat ÇANKAYA
Mürşide GÜLTEKİN

Naile Leyla TAKSİM
Reyhan ÇARPAR
Seher ILGAZ
Semanur TORAMAN
Sümeyye ÖZEL
Şerife ADAR
Şeyma YEŞİL TEKİN
Yasemin KARAHAMZA
Zeynep SUDADURAN

Danışma Kurulu:

Prof. Dr. Hayati HÖKELEKLİ-İbn Haldun Üniversitesi

Prof. Dr. Faruk KARACA-Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Prof. Dr. Asım YAPICI-Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi

Prof. Dr. Ali AYTEN-Marmara Üniversitesi

Prof. Dr. Hasan KAPLAN-Yalova Üniversitesi

Prof. Dr. Muammer CENGİL-Hitit Üniversitesi

Prof. Dr. Hasan KAYIKLIK-Çukurova Üniversitesi

Prof. Dr. Ali Ulvi MEHMEDOĞLU-Marmara Üniversitesi

Prof. Dr. Abdülkerim BAHADIR-Necmettin Erbakan Üniversitesi

Prof. Dr. Hüseyin İbrahim YEĞİN-Bolu İzzet Baysal Üniversitesi

Prof. Dr. Muhammed KIZILGEÇİT-Atatürk Üniversitesi

Bilim Kurulu:

- Prof. Dr. Abdulcebbar KAVAK-Karabük Üniversitesi
Prof. Dr. Hayati HÖKELEKLİ-İbn Haldun Üniversitesi
Prof. Dr. Faruk KARACA-Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Prof. Dr. Asım YAPICI-Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Ulvi MEHMEDOĞLU-Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Ali AYTEN-Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan KAPLAN-Yalova Üniversitesi
Prof. Dr. Abdülkerim BAHADIR-Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Ali KÖSE-Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Öznur ÖZDOĞAN-Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Adem ŞAHİN-Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Ali KUŞAT-Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Bozkurt KOÇ-On Dokuz Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. Halil APAYDIN-Amasya Üniversitesi
Prof. Dr. Halim GÜL-Karabük Üniversitesi
Prof. Dr. Hamdi KIZILER-Karabük Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan KAYIKLIK-Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin İbrahim YEĞİN-Bolu İzzet Baysal Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim GÜRSES-Bursa Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Muammer CENGİL-Hitit Üniversitesi
Prof. Dr. Muhammed KIZILGEÇİT-Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Doğan KARACOSKUN-Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Naci KULA-Bursa Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Orhan GÜRSU-Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Prof. Dr. Saffet KARTOPU-Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Rıza AYDIN-Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. Ümit HOROZCU-İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ULU-Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Zeynep ÖZCAN-Karabük Üniversitesi

Doç. Dr. Ayşe ŞALLI-Karabük Üniversitesi
Doç. Dr. Gülüşan GÖCEN-İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Zuhâl AĞILKAYA ŞAHİN-Medeniyet Üniversitesi
Doç. Dr. Hatice KILINÇER-İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet ÇINAR-Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Hızır HACIKELEŞOĞLU-Ordu Üniversitesi
Doç. Dr. Mebrure DOĞAN-Afyon Kocatepe Üniversitesi
Doç. Dr. Necmi KARSLI-Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer Faruk SÖYLEV-Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Sema KARAGÖZ-Bolu İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Sema YILMAZ-Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Doç. Dr. Sema ERYÜCEL-Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. Yahya TURAN-Bandırma Onyedî Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Zeynep SAĞIR-Malatya Turgut Özal Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Naim NAİMİ-Karabük Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nihal İŞBİLEN-Bartın Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe ŞENTEPE LOKMANOĞLU-Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İsmail ÇEVİK-Karabük Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa GÖREGEN-Karabük Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ramazan YILMAZ-Karabük Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sakin ÖZİŞİK-Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sibel KANDEMİR-Karabük Üniversitesi

TAKDİM

“**2. Lisansüstü Öğrenci Sempozyumu: Din ve Maneviyat Psikolojisi**” başlıklı bu etkinlik, Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü ile İlahiyat Fakültesi iş birliği ve ÜNİDES Projesi desteğiyle hayata geçirilmiş akademik bir çalışmadır. Türkiye genelinde alana katkı sağlayacak nitelik ve kapsama sahip olan bu çalışma, yalnızca bir akademik etkinlik olmanın ötesinde; din, maneviyat ve psikoloji ekseninde disiplinlerarası bir etkileşim ortamı oluşturmayı hedeflemiş ve bu doğrultuda anlamlı bir düşünsel zemin sunmuştur.

Sempozyum, farklı akademik düzeylerindeki ortaokul, lise, lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin yanı sıra Millî Eğitim Bakanlığı personeli, Diyanet çalışanları, ev hanımları ve konuya ilgi duyan pek çok katılımcıyı bir araya getirmiştir. Genç araştırmacılar bu etkinlik sayesinde hem alanın duayen hocalarıyla tanışma ve fikir alışverişinde bulunma hem de kendi düzeylerindeki öğrencilerle akademik ve sosyal bir bağ kurma fırsatı bulmuşlardır.

Sempozyum programına toplam **105 bildiri özeti** ile başvuru yapılmış, içerik tekrarları ve sınırlılıklar göz önünde bulundurularak **70 bildiri** sunuma hak kazanmıştır. Bunlardan **39’u yüz yüze, 31’i ise çevrim içi** olarak sunulmuş; tüm bildiriler için katılımcılara “Katılım Belgesi” takdim edilmiştir. Safranbolu’nun tarihî atmosferinde gerçekleştirilen yüz yüze oturumlara ek olarak, Karabük ve Bartın’da düzenlenen panellerle etkinlik, iki şehirde eş zamanlı büyük bir etki üretmiştir.

Gerçekleştirilen faaliyetler neticesinde ulaşılan kazanımlar, etkinliğin akademik olduğu kadar pedagojik, sosyal ve kültürel boyutunu da ortaya koymuştur. Nitekim bu sempozyum, gençlerin akademik üretkenliğini teşvik eden, alanın uzmanlarıyla kurdukları temaslara onları bilimsel yaşama daha güçlü hazırlayan ve aynı zamanda toplumsal meseleler üzerine düşünen bireyler olmalarını destekleyen çok boyutlu bir platforma dönüşmüştür.

Bu anlamlı etkinliğin gerçekleşmesinde emeği geçen tüm hocalarımıza, bildirileriyle katkı sunan kıymetli öğrencilerimize ve organizasyonun her aşamasında fedakârca görev alan çalışma arkadaşlarımıza teşekkür eder; bu buluşmanın hem bireysel gelişimlere hem de din ve maneviyat psikolojisi alanına kalıcı katkılar sağlamasını temenni ederiz.

Etkinliğin gerçekleşmesinde maddi ve manevi destek sağlayan Gençlik ve Spor Bakanlığına, Karabük ve Bartın Rektörlüklerine, Karabük Belediye Başkanlığına, Karabük Milli Eğitim Müdürlüğüne, Karabük İl Müftülüğüne, Türkiye Gençlik Vakfı Karabük İl Temsilciliğine ve Karabük 3 Nisan Bilim ve Araştırma Derneği Başkanlığına en içten şükranlarımızı sunmayı borç biliriz.

Editörler

Doç. Dr. Zeynep ÖZCAN

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Naim NAİMİ

Elif Beyza KIRIŞIK

GİRİŞ

Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü ve İlahiyat Fakültesi iş birliği ile düzenlenen 2. Lisansüstü Öğrenci Sempozyumu din ve maneviyat psikolojisi alanındaki akademik çalışmaları desteklemeyi ve bu alandaki bilgi paylaşımını artırmayı amaçlamaktadır. Sempozyum, öncelikle din psikolojisi alanında çalışan araştırmacılara yönelik olsa da diğer disiplinlerden benzer konularda çalışan katılımcıların bildirileriyle bilimsel etkinliğimizi zenginleştirmiş olmaları mutluluk sebebidir.

Sempozyumun Amacı:

- Din ve maneviyat psikolojisi alanındaki güncel araştırmaları ve gelişmeleri tartışmak,
- Farklı disiplinlerden araştırmacılar arasında iş birliğini teşvik etmek,
- Lisansüstü öğrencilerin akademik çalışmalarının sunulmasına ve değerlendirilmesine imkân sağlamak,
- Din ve maneviyatın bireysel ve toplumsal yaşam üzerindeki etkilerini psikolojik perspektifle incelemek,
- Özellikle aile içi iletişim, bağımlılık, kriz ve stres yönetimi, travma sonrası gelişim ve değer kazanımı gibi güncel konularda dinî ve manevi yaklaşımın fonksiyonelliği üzerine akademik tartışmaları derinleştirmek sempozyumun amaçları arasında yer almaktadır.

Bu Sempozyum Neden Önemli?

Günümüzde din ve maneviyatın bireysel ve toplumsal yaşam üzerindeki etkileri giderek daha fazla ilgi görmektedir. Bu bağlamda, din psikolojisi alanındaki araştırmalar, bireylerin dinî inanç ve değerlerinin psikolojik sağlık, sosyal ilişkiler ve yaşamın anlamı üzerindeki etkilerini anlamaya ve farkındalık oluşturmaya katkı sağlamaktadır. Sempozyum hem bu farkındalığı artırmak hem de bu alandaki bilgi birikimini çoğaltarak geleceğe yönelik araştırmalara ışık tutmayı amaçlamaktadır.

Sempozyum Alt Başlıkları:

1. Dinî Tecrübe
2. Dinî Gelişim
3. Dinî Tasavvur ve İzdüşümleri
4. Tasavvuf Psikolojisi
5. Dinî Şüphe ve İnançsızlık Psikolojisi
6. Dinî Değişim ve Dönüşüm
7. Ruh/Beden Sağlığı ve Din
8. Travma Sonrası Gelişim ve Din
9. Kriz ve Stres Yönetiminde Dinî Başa Çıkma
10. Bağımlılıklar ve Dinî Başa Çıkma
11. Spiritüel Arayışlar/Tecrübeler ve Dinî Başa Çıkma

12. Nöropsikoloji ve Din
13. Ahlak, Değerler ve Dindarlık
14. Mutluluk ve Din
15. Hayatın Anlamı ve Din
16. Manevi Danışmanlık ve Rehberlik
17. Ölüm ve Yas Psikolojisi
18. Yeni Dinî Akımlar ve Dinî Grup Psikolojisi
19. İbadet Psikolojisi
20. Dinî Sembol, Dinî Mekân, Dinî Zaman
21. Dinin Gündelik Hayata Etkileri
22. Çevre ve Dindarlık
23. Dindarlık Tipolojileri ve Dinî Yönelim Biçimleri
24. Psikobiyografik Analizlerde Din ve Dindarlık
25. Kişilik ve Din
26. Dijitalleşme ve Din
27. Aile ve Din
28. Sanat, Müzik ve Din
29. Transpersonel Psikoloji ve Din
30. Din Psikolojisinin Türkiye’de ve Dünyada Gelişim Serüveni
31. Din Psikolojisinde Bakış Açısı ve Yöntem

Oldukça geniş yelpazede çalışma ve bu çalışmalarını sunma imkânı sağlayan bu sempozyum, din ve maneviyat psikolojisi alanında çalışan araştırmacılar için önemli bir buluşma noktası olmuştur. Katılımcılara kendi çalışmalarını sunma, diğer araştırmacılarla fikir alışverişinde bulunma ve alanın geleceği hakkında tartışma imkânına sahip olma gibi pek çok kazanıma kapı aralayan bu sempozyum; dünya miras kenti Safranbolu’yu da içine alan Karabük ilinde gerçekleşmiş olmasıyla da kültürel etkileşim açısından ayrı bir öneme sahiptir.

**Saygılarımızla,
Sempozyum Düzenleme Kurulu**

İnanç, Değer ve Uyum: İstanbul'da Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Sosyo-Kültürel Kodları

Öznur BABACAN⁵⁸
Hasan KAPLAN⁵⁹

Öz

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2023 yılı verilerine göre, İstanbul'da ikamet eden yabancı uyruklu bireylerin sayısı 1,2 milyona ulaşmıştır. İstanbul, stratejik konumu ve sunduğu yükseköğretim olanaklarıyla uluslararası göç açısından önemli bir çekim merkezi hâline gelmiş, özellikle eğitim amacıyla kente gelen uluslararası öğrenci sayısında belirgin bir artış yaşamıştır. Bu durum, söz konusu öğrencilerin sosyo-kültürel uyum süreçleri ve değer algılarının bilimsel olarak incelenmesini gerekli kılmaktadır. Bu araştırmanın temel amacı, İstanbul'daki üniversitelerde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin değer algıları, dinî tutumları ve uyum düzeyleri arasındaki ilişkileri analiz etmektir. Ayrıca bu çalışma, farklı kültürel arka planlara sahip ve hayatlarının önemli bir gelişim evresinde bulunan üniversite öğrencilerinin gençlik dönemindeki sosyo-kültürel uyum süreçlerini çok boyutlu bir bakış açısıyla inceleyerek literatüre katkı sunmayı hedeflemektedir. Araştırmada, öğrencilerin sosyal değerlere ilişkin önceliklendirmeleri değerlendirilmiş ve bu değerlerin cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, uyruk ve dindarlık düzeyi gibi sosyo-demografik değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Nicel araştırma desenine dayalı olarak yürütülen bu çalışmada veriler, anket yöntemiyle toplanmıştır. Veri toplama araçları arasında, katılımcıların sosyo-demografik bilgilerini içeren Kişisel Bilgi Formunun yanı sıra Çok Boyutlu Sosyal Değerler Ölçeği, Uluslararası Öğrenciler için Genel Uyum Ölçeği ve Dinî Tutum Ölçeği yer almaktadır. Elde edilen bulgular, dinî tutumlar ile uluslararası öğrencilerin genel uyum düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, öğrencilerin sosyal değer yönelimleri ile dinî tutum düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, uluslararası öğrencilerin sosyo-kültürel uyum süreçlerinde değer tercihleri ve dinî tutumların önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Değer Algısı, Dinî Tutum, Sosyal Değerler, Uluslararası Öğrenciler, Kültürel Uyum.

⁵⁸ YL. Öğrencisi, İbn Haldun Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri/Din Psikolojisi, oznur.babacan@stu.ihu.edu.tr, ORCID No: 0009-0000-8206-2675.

⁵⁹ Prof. Dr., Yalova Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Psikoloji/Psikoloji, hasan.kaplan@yalova.edu.tr, ORCID No: 0000-0001-6879-5100.

Faith, Values and Adaptation: Socio-Cultural Codes of International Students Studying in Istanbul

Abstract

According to the 2023 data provided by the Türkiye Statistical Institute (TUIK), the number of foreign nationals residing in Istanbul has reached 1.2 million. With its strategic location and educational opportunities, Istanbul has become a significant hub for international migration. In particular, the notable increase in the number of international students arriving for academic purposes highlights the need for scientific research on their socio-cultural adaptation processes and perceptions of values. The primary aim of this study is to examine the relationships between value perception, religious attitudes and adaptation levels among international students studying at universities in Istanbul. In addition, this study aims to make a significant contribution to the literature by exploring the socio-cultural adaptation processes of university students from diverse cultural backgrounds, who are at a critical developmental stage in their youth, through a comprehensive multidimensional approach. The study explores how students prioritize social values and investigates whether these priorities significantly differ according to gender, age, educational level, nationality and level of religiosity. Designed as a quantitative research, the study collected data through a structured questionnaire. The data collection instruments, besides a personal information form containing participant's socio-demographic variables, included the Multidimensional Social Values Scale, the General Adaptation Scale for International Students and the Religious Attitude Scale. The findings of the study reveal a significant relationship between religious attitudes and the overall adjustment levels of international students. In addition, meaningful correlations were identified between student's social value orientations and their levels of religious attitudes. These results indicate that value preferences and religious attitudes play an important role in the socio-cultural adaptation processes of international students.

Keywords: Value Perception, Religious Attitude, Social Values, International Students, Cultural Adaptation.